

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Izbija dvakrat na teden.
Volja za celo leto \$2.00
Published every weekly.
Subscription \$2.00 yearly.

"EDINOST"
1849 W. 22 St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
ME ME
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

ŠTEV. (No.) 91.

CHICAGO, ILL., TOREK, 22. NOV. 1921.

LETO (VOL.) VII

Published and distributed under permit (No. 322) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

AMERIKANSKE NOVICE.

IZ RAZOROŽEVALNE KONFERENCE.

Kitajska je predložila deset točk, na podlagi katerih naj se reši njeno vprašanje. V teh točkah zahteva svojo neodvisnost in nedotakljivost svojega ozemlja, po katerem hrepeni Japonska, ki želi kos za kosom zasesti in spraviti Kitajsko v svojo odvisnost. Japonska je odgovorila, da je pripravljena teh deset točk sprejeti z nekaterimi malimi spremembami. Zahteva pa, da tudi druge države in vlade puste Kitajsko pri miru in se ne vmešavajo v njene zadeve in ne silijo v deželo. Vendar pa Kitajska ni zadovoljna s tem, kar Japonska obeta. Ona hoče imeti več. Japonska namreč hoče imeti vrata za Kitajsko. Kitajska pa zahteva, da so kitajska vrata odprta Kitajcem.

Zadnje dni so začela prihajati iz te konferenca poročila, kjer razni poročevalci že svare, naj svet nikar ne pričakuje Bog zna kaj posebnega. Stara politika svetovnih diplomatov pač ostaja vedno ista. Sebičnost jih je vodila do sedaj in sebičnost jih vodi tudi pri tej konferenci. Vprašanje je samo, koliko vpliva si bo znala Amerika pridobiti, da bo prisilila na te razne vlade, da bodo sprejele vsaj nekoliko njenih principov.

Ta konferenca ima namen uničiti Wilsonovo konferenco. Vprašanje pa je, če ne bo Hardingova dosegla še manj, kakor Wilsonova. Vse kaže na to.

KAJ SE LAHKO DOSEŽE.

Zadnje tedno smo poročali, kako so po Franciji, Italiji in Angliji in tudi po Južni Ameriki po raznih mestih rdečkarji napadali ameriška poslanstva in konzulate radi dveh lastnih morilcev v Mass., ki sta obsojena na smrt radi umora. Sedaj je prišlo na dan, od kod je prišla vsa ta agitacija. Trije možje, nek španski mizar, nek vseučilišnik Columbia vseučilišča in nek italijanski urednik lista, "L. Agitation", so ustanovili "Obrambeni fond za Sacco in Vanzetti." Ustanovili so malčasopis in začeli kričati in kričali so tako, da se je slišalo po celem svetu. In posledica tega kričanja je bilo nekako 20 bombnih atentatov po celem svetu proti Ameriki, posledica je bila, da so vsi rdeči časopisi po celem svetu začeli kričati, da so vse rdeče organizacije sklicovale protestne shode in protestirale.

DELAVSTVO SVETA PODPILRA AMERIKO.

Delavstvo celega sveta se je izrazilo, da popolnoma soglasa s predlogom Združenih Držav, da naj se mornarica vseh svetovnih držav omeji in da naj se začno takozvane desetletne počitnice, ko se ne bo več delalo novih bojnih ladij.

VELIKANSKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Chicago je mesto nesreč in umorov zadnja leta. Pretečeno soboto je imela neka poljska družina pogreb na Summit, kjer se tudi Slovenci pokopavajo. Peljali so pokopat mlega otroke. Na križišču blizu Argo je pa v snegu in megli pridrvil Santa Fe brzovlak in zadel pogrebniški voz, kjer je sedelo dvanajst lju-

di in ga popolnoma razbil. 12 oseb je ubitih in več težko ranjenih.

Kdaj bodo železniške kompanije spoznale, da je varnost prva stvar? Če jim ni mar javno življenje, naj se zmenijo vsaj za velike sitnosti, katere imajo za nje navadno takele nesreče.

VELIKANSKA GOLJUFIJA ODKRITA.

Za dva milijona "viske" so hoteli prodati in razpečati v Chicago in New Yorku s ponarejenimi dovoljenji. Dva moža sta hotela podkupiti prohibicijskega agenta Brina v Chicago in sta mu obljubila \$50.000.00, ako jim pomaga in molči. Toda uradnik je bil pošten. Na videz se je dal podkupiti. Toda samo toliko, da je spravil trgovce tako daleč, da so res prinesli izkaznice sem iz New Yorka, da je imel kaj dokazov v rokah. Ko je bilo pa že vse v redu, je vzel seboj policijo in vse so aretirali. Baje bo veliko politikov in vplivnejših oseb zapletenih v to goljufijo, po kateri bi bili nekateri postali milijonarji.

Se vidi, kako je svet neumen. Za "visko" vse. Tu ni škoda, ne denarja in ne truda.

PEKOVSKI ŠTRAJK

Chicaški peki so že dolgo časa stavkali in upali, da zmagoajo. Toda kako zaslepljene in nemodre voditelje ima marsikje delavstvo, kaže ravno ta stavka. Delavstvo je zaupalo svojim voditeljem in stobilo na stavko, dasi bi bili delavci radi popustili v plači, da bi bil, kruh ceneji, ker so videli, da bo to koristilo tudi delavcem, vzlasti nairevnejšim slojem delavstva. Voditelji so pa tiščali, da naj nikar ne popuste, da bodo gotovo zmagoali. Sedaj so pa voditelji pustili delavce na cedilu, da naj si iščejo dela, kjer ga pač najdejo. Tako sedaj ubogo prevarano delavstvo išče dela, pa ga ne najde. Taki so voditelji! Toda gorje, če kdo kaj čez nje reče! Lahko je stavke napovedovati, toda izbojevati jih, je pa druga.

NESREČA NA NADCESTNI ŽELEZNICI.

V Chicago se je pretečno soboto zjutraj zgodila velika nesreča na nadcestni železnici. Dva vlaka sta skupaj trčila in veliko oseb je ranjenih in veliko pobitih.

TISKARSKA STAVKA.

Chicaška tiskarska unija šteje 16. je nepovedala stavko pred kratkoma. To je bila zopet stavka, napovedana iz kakih osebnih, sebičnih, goljufivih namenov. Toda delavstvo se je postavilo proti in pri seji sklenilo, da mora unija preklicati stavko in ukazati delavstvu, da se vrne nazaj na delo.

BOLJŠI ČASI.

Kakor poročajo poročila iz raznih mest in držav, vračajo se normalni časi nazaj za našo državo. Vedno več in več tovarov se odpira in vedno več in več delavstva sprejemajo na delo.

ŽRTVE AVTOMOBILOV.

V Chicago je bilo pretečni teden en dan ubitih pet oseb. Mej drugimi tudi usmiljena sestra Mati Avgusta.

TISOČ NOVIH NAROČNIKOV NA "EDINOST".

Kaj misliš dragi naš prijatelj, ali bi ne bilo to lepo število in lepo božično darilo ameriškemu treznemu slovenskemu delavstvu? Da, kako (Nadaljevanje na 3. strani.)

RAZGLED PO SVETU

IZ SVETA.

Italija dalje spletka in spletkari, ker hoče na vsaki način spraviti Jugoslavijo v popolno sužnost. Najkočljivejša točka je Albanija, kajti Srbija se za kako slovensko Primorje ne zmeni, tudi za Hrvatsko Reko ji nič ni. Gre ji pa za Albanijo, ker je to v korist Srbiji. Zato je Jugoslavija zasedla nekaj Albanije, vsaj kakor so časniki poročali. Koliko in kaj je resnica, tega iz poročil ne more nihče spoznati. Vsa poročila so tako zavita, da človek ne ve, ali je res Jugoslavija napadla Albanijo, ali je Italija nalašč provocirala Srbijo, da bi jo spravila v težave in ako bi prišlo Albansko vprašanje na dnevni red takoj sedaj, ko je železo še vroče. Toliko so poročala zadnja poročila, da so se zastopniki vlad v Parizu sporazumeli, da je Anglija baje umaknila svoje obtožbe, s katerimi je tožila Srbsko vlado, da je kršila mirovno pogodbo.

Gotovo je, da bo Srbija še britko obžalovala, da je prodala slovensko ozemlje, da bi si kupila Srbsko za te judževe groše. Preje ali sleje bo spoznala, da bi bili njeni interesi, ako bi bila najprej rešila slovensko primorje, potem Hrvatsko ozemlje in s tem bi bilo že rešeno tudi njeno. Judeževi groši nikdar še nikomur sreče niso prinesli in tudi Srbiji jo ne bodo. Naj to Srbi dobro pomnijo in čas bo prišel, ko bodo videli, kako kratkoviden je bil njih voditelj Pašič, če tudi sedaj mislijo, kako velik je v svoji prekanosti. Poštenje je zmiraj bolje, kakor pa zvijačna premetenost.

KAROL IN CITA "DOMA."

Karol in Cita sta prišla 19. novembra na otok Madeira v Atlantskem oceanu, jer jih je prebivalstvo sprejelo z velikim navdušenjem in burnimi demonstracijami. Postali so pač z njima slavni. Gotovo pričakujejo tudi veliko bogatih obiskovalcev, ki bodo pustili marsikak tiščak tam. Pozdravili so ju tudi zastopniki angleške in portugalske vlade. Cita se je izrazila, da jo veseli, da so izbrali ta otok za njiju dom, ki ni osamljen, temveč je bogato obljuden.

TROTZYKY SE BOJI.

Nezadovoljnost ruskih mas nad rdečim terorjem raste od dne do dne. Da, tudi ruska suženjska duša dobiva vedno več moči in se zaveda svoje strašne sužnosti, v katero so jo ukovali židje. Zadnje čase je poskušal premeteni žid na vse načine, da se vzdrži na površju. Toda tla ginejo pod njegovimi nogami. Pretečni teden smo čitali, da je odpustil 4 milijone svojih uradnikov, češ da so baje prevarali vlado za 227 milijonov. Za koliko je pa sam prevaril narod, tega pa ne pove. Vse te uradnike bodo kaznovali. Sedaj vabi vse profesorje in rokodelce in vse, ki kaj znajo, ki so zbežali pred njegovo krutostjo iz dežele, naj se vrnejo. Vendar vse to ne pomaga. Da se bo vzdržal, dokler se vse homatije sveta ne uredi in dokler Rusija in Slovanstvo ne bo popolnoma izigrano in zaigrana njih usoda za novih tisoč let, bo pomnožil vojaštvo in še bolj klal svoje nasprotnike, kakor do sedaj.

"Prosveta", kaj molčiš? Kaj ne boš poročala tega svojim koštrunom?

Aha, se bojiš? Te je sram? Eji, saj te je lahko!

(Nadaljevanje na 3. strani.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Jugoslovanski tečaj na ameriški Columbia University. Veliko newyorško vseučilišče Columbia University je ravnokar izdalo učni program svojega slovenskega oddelka za šolsko leto 1921-22. Slovenski oddelk (Slavonic Department) je bil dosej pod vodstvom znanega slavista prof. John D. Prince, ki je bil nedavno imenovan za ameriškega poslanika na Danskem. O jugoslovenskih predmetih predava prof. dr. Milivoj S. Stanojevič. Isti so; dva tečaja za pouk srbo-hrvaščine, eden začetni in drugi nadaljevalni, vsak po dve uri na teden; nadalje predavanja o "modernej jugoslovanski kulturi" vsak petek od 7. do 7:40 zvečer. Vsakdo sme obiskovati te tečaje proti plačilu predpisane vpisnine.

Veliki požari na Hrvatskem. Iz Zagreba poročajo došli potniki, da gori Sleme nad Zagrebom. Tudi iz drugih krajev Hrvatske poročajo o velikih požarih, ki so očitno podneta od madžarskih agentov, da povzročijo v ljudstvu paniko.

Metlika. Pred dvema meseci smo v Metliki ustanovili orlovski odsek. Sovražnim nastopom metliških sokolov nasproti našim članom se ne čudimo. Toda na gotove pojave moramo obrniti pozornost višjih, zlasti šolskih oblasti. Metliški šolski otroci kažejo naravnost strupeno sovražstvo proti naši organizaciji in počenjajo pri tem divjaštva, ki bi jih človek komaj popolnoma sprijejenim surovinam pripisovati mogel. Psovke, ki spremljajo naše člane po javnih prostorih, to so malenkosti. Kar pa postorja nadbudna šolska mladina okoli našega telovadišča, to je pa že znamenje popolnoma dozorelega sadu. Ker je naše telovadišče ograjeno z 2 do 3 m visokim zidom, udirajo v podstrešja tujih stavb in od tam svoje divjaštvo kažejo. Zbirajo se v času našega večbanja okoli telovadišča in tolpa do 10 frkolinov in mečejo čez strehe in zid na nas stvari, ki bi zamegle čisto prav občutne poškodbe povzročiti. To je mladina, šolski otroci! V Metliki imamo nad ducat učiteljev in učiteljic. Ali se zavedajo, da je ena glavnih nalog učiteljstva in vzgoje, nakloniti domovini in narodu mnogo blagih značajev? Ali ne vidijo v srcih svojih učencev te podivjanosti? Ali se zavedajo, da podivjanost ostane zlo, če se tudi kaže proti našim organizacijam. Prizadeti otroci so namreč večinoma sokolski naraščaj. Njih vzgojitelji tako v šoli kakor pri sokolu je isto učiteljstvo. Nočemo trditi, a zdi se nam, da bo tu eden glavnih vzrokov posurovelosti. Kajti če otroci vidijo, da učitelj sokol in učiteljica !! sokolica na javnem prostoru javno naše člane napada, potem se ukaže ljnim otrokom nikar ne čudimo, da hočejo svoj vzor posnemati in doseči. V naši organizaciji so kmetski fantje. Kmetski davkoplačevalec pa največ prispeva k vašim plačam. Če iz naše roke jeste, nikar nas ne grizite, gospodje in gospodične! Čemu se pritožujete: otroke, ki vam nagajajo, zlasajte, vso zadevo pa naznanite šolskemu vodstvu, če to ne bo ničesar ukrenilo pa višjemu šolskemu svetu. Le čemu prizanašate? Boj proti surovosti sokolskih otrok in učiteljev se mora izvesti do konca; ali se hoče res slovensko ljudstvo utopiti v podivjanosti?

(Nadaljevanje na 3. strani.)

KATOLIŠKI VESTNIK

NOV POMOŽNI ŠKOF ZA CHICAŠKO NADŠKOFIJO.

Pretečni teden je vse katoliške Chicaške naselbine razveselila novica, da je naš mil. nadškof Mundelein dobil novega pomožnega škofa Rt. Rev. E. F. Hobana D. D. Sedanjega kancelarja. Rt. Rev. Hoban je bil do sedaj velik prijatelj Slovencev in velik zagovornik in branitelj zlasti naših listov proti vsem različnim napadom od znanih "katoliške" strani, kjer so nekateri katol. plačani hlapci Chicaških rdečkarjev skušali pod krinko katoliške vere škoditi našim listom. Toda mil. g. škof Hoban je poznal vse te močve in poznal naše delo in naše žrtve za katoliško vero in katoliško prepričanje našega naroda, zato je krepko stal za nami kot naš najboljši prijatelj da mi za vse te napade še vedeli nismo. Zato se veselimo visokega odlikovanja tega našega dičnega zagovornika in prijatelja in mu častitamo iz celega srca in mi želimo obilo božjega blagoslova in božje milosti v novem vzvišenem delokrogu.

Prepričano smo namreč, da mil. g. škof tudi v prihodnje tako krepko branil naše delo pred vsimi še bolj zlobno zavitim napadom in nam pomagal vršiti še dalje najpremenitejše narodno delo katoliškega tiska, ki je najporebnejše delo usmiljenja dandanes. Mil. g. škof Hoban, mi se vam klanjamo in Vas pozdravljamo!

Novega mil. g. škofa poznajo prav dobro tudi Slovenci. Kedor je imel kedaj kaj opravka v škofiji in je imel priliko govoriti z njim, je videl, da je to veliki duh in plemenito srce. Bil je v resnici silno delaven mož, kakoršnih ima škofija malo.

Zato vemo, da ni mogel biti vrednejši mož imenovan za to mesto, kakor ravno kancler Rt. Rev. Hoban. Kakor čujemo bo novi škof posvečen 21. decembra v Chicago, v stolnici sv. Imena.

GOVERNER OBSOJA NAŠO JUSTICO.

Bivši governer Alabama države je v javnem govoru jako ostro obsodil proro, ki je oprostila Rev. Stephensona iz Birminghama, Ala., ki je ustrelil dekana Coyleya. "Ako bo šlo tako dalje", je rekel, "potem ne bo nihče več varen svojega življenja. Oprostitev Stephensona je naravnostni udarec v obraz vsaki pravici."

VŠ DENAR

bo doma najhitreje, ako ga pošljete skozi naše podjetje.

Mi računamo po najcenejšem dnevnem kurzu istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar.

Ob izidu te številke smo računali:

Za jugoslovanske krone:	
500	\$ 2.00
1,000	4.00
5,000	20.00
10,000	39.50
Za italijanske lire:	
50	\$ 2.75
100	5.00
500	22.50
1000	44.00

Vse pošiljatve naslavljajte na:

"EDINOST",
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.
Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dve veliki naši potrebi.

Dve veliki potrebi imamo katoliški Slovenci v Ameriki, ki se večati od leta do leta in ki kličeta nujno po rešitvi in pomoči: organizacija katoliških Slovencev v socialno zvezo in pojačenje katoliškega našega tiska.

V slogi in edinosti je moč. Katoliški Slovenci smo bili do sedaj jako slabi. Naši sovragi so na celi črti zmagovali in sicer od leta do leta vedno bolj, kajti bili so organizirani. Oroci teme so pač vedno modrejši, kakor so otroci luči, je že Gospod povedal. To se je jasno videlo in se še vidi med nami katoliškimi Slovenci v Ameriki. Sovražniki, otroci teme, so se že pred leti zavedli, da je glavna sila v dosego katerega koli dela, organizacija in tisk. Zato so temu primerno uravnali svoje delovanje. Organizirali so se sicer najprej tudi samo v podporne organizacije, kakor so se katoliški Slovenci. Toda te podporne organizacije so se postavile krepko tudi na organizacijo po načelih. Potem so si začeli ustanavljati razne socialistiške klube. Sploh izpeljali so močno organizacijo in se mogočno utaborili za organizacijami.

In tudi tisk so znali ceniti. Zato so poskrbeli krepko tudi za to. In danes vemo vsi, kako močni so, kajti imajo tri dnevnikarje na svoji strani, en poltednik, dva tednika in mesečnik.

Katoliki so bili prvi pri organizaciji, kakor tudi pri tisku. Toda niso se zavedli važnosti. Manjkalo je mož, ki bi bili stopili z odločnostjo Markaževskih bratov pred narod in ga vzdramili in združili v organizacijo in mu poskrbeli močan tisk.

Zato ni čuda, da so nasproniki tako krepko zmagovali, katoliki pa tako sramotno nazadovali. Izgubili so celo katoliško jednoto, oziroma dve, kajti druga, ki ima še katoliško ime, je v njej katoliško v resnici samo še ime.

In časopisje! Razun Ave Maria, kaj smo pa imeli? Saj je celo katoliški list, edini ki je še bil, dal prostora napadom na vero in verske resnice.

Pred letom smo sicer poskušali združiti katoliško duhovščino v Slovenski duhovski ligi in katoliške Slovence v Zvezi Katoliških Slovencev. Toda razdiralen strup nasprotnikov se je že tako daleč zajedel v narodno telo, da je okužil, oziroma zaslepil celo mož, ki bi morali po svojem stanu jasneje videti in razkrinkovati delovanje sovražnikov. Tako so celo katoliški možje nasprotovali obema organizacijama.

Posledica je bila pa, da je nasprotnik še bolj zmagoval. O, koliko bi se že bilo doseglo, ko bi se katoliški možje prav tedaj ogreli za ti dve organizaciji, da bi se v njih krepko združili v prvi naši slovenski duhovniki in v drugi naši slovenski katoliški možje in naše katoliško ženstvo!

Tako pa imamo po vseh slovenskih naselbinah med katoliki prepire in needinost in razdor. Povsod imajo več ali manj nemira vse sad delovanja nasprotnikov in spanja katolikov. Ko so ljudje spali je prišel sovražnik in je posejal med pšenico ljuliko. Zato pa bi čuvaji ne bili smeli spati.

Vendar še je čas, da se zganemo, da se prebudimo in zavemo! Da, danes je bolj ugoden čas za te organizacije in za narodno katoliško delo, kakor kedaj preje.

Ljudstvo naše spregleduje. Slovenski delavec, ki je do sedaj vrjel raznim rdečim evangelistom in jih podpiral in jim dajal razne fonde, se danes začuden vprašuje: Kaj sem pa dobil za te svoje žrtve? za ta svoj denar? Klicali so nam: "dajte! dajte! dajte!" Obetali so nam zavetišče, sirotišnico, svobodno Slovenijo, federativno republiko, svobodno Primorje, zlate delavske čase, krasne zaslužke, krasne plače. Toda danes...? So li samo eno izmed svojih obljub spólnili? Kje je denar? Kje so obljube? Delavec nima nič? Ni prav za cent na boljšem. "Voditelji" so pa vsi bogati.

Zato je pa treba, da se danes katoliški Slovenci organizirajo in se postavijo v obran za svoja načela kot en mož, kot eno srce.

Zato je treba, da se katoliki zavedo in se krepko postavijo za svoje katoliško delavsko časopisje, si ga pokrepe in ojačijo, da jih bo v prihodnje branilo vseh takih in enakih pijavk in izkoriščevalcev in sleparjev, da ga ne bodo še nadalje skubili in se potem za kakimi bogato obloženimi mizami smejali in se z njih norčevali: češ pa se le izplača slepariti delavce! Ne sme se izplačati nas slepariti! Ne! Pokazati in povedati moramo takim pijavkam, da se delavec ne bo dal več za nos voditi, da bo začel misliti s svojimi možgani.

Zato sta v resnici danes dve največji potrebi med nami, ki kričita po rešitvi: organizacija katoliško zavednega delavstva in pojačenje našega tiska.

ZA SMEH. V vlaku.

Franciškan se je peljal v vlaku. Njemu nasproti sta sedela dva stari krasna moderna višješolca Masarikove baže. Silno veliko veselja sta imela nad tem, da sta zabavljala čez vero in se norčevala iz redovnika. Franciškan je mirno opravljaj svoj brevir in se za njiju zabavljaje ni prav nič zmenil. To ju je jezilo. Slednjič ga eden ogovori. "Gospod Pater, ali ne čujete, kaj govori?" "O, kaj bi ne, saj sta dovolj glasna!" "Pa vi morete na vse molčati?" "Zakaj bi pa ne? Takega govorenja sem navajen, ker ga čujem

vsaki dan. Jaz sem namreč kapelan v norišnici."

Dokaz rdečkarjev.

Protestantovski minister je pogosto obiskoval neko družino. Nekega dne pride v parlor tudi mali Elmo. — Doktor Hawkins, ali je Bog povsodi? — Seveda, moj sin. — Tudi v naši spalnici? — Seveda, gotovo! — Tudi v naši kuhinji? — Kajpada. — Tudi v naši kleti? — Tudi! Elmo se obrne nejevoljno proč in pravi mami: "Mama, to je pa že laž, ker mi nimamo nobene kleti."

Iz slovenskih naselbin.

CHICAŠKE NOVICE.

ZABAVE V CHICAŠKI NASELBINI.

Chicago, Ill. — 11. decembra dekleška Marijina družba, igra v cerkveni dvorani.

1. januarja. Igra društvo Sv. Jurija Kat. Borštarnjev.

7. in 8. januarja Moving Picture predstava.

31. januarja igra in zabava združenih Chicaških kat. društev v pokritje stroškov za popravo cerkvene dvorane.

28. februarja, na pustno nedeljo, zabava za novo šolo in narodni dom.

23. aprila zabava za šolsko mladino.

Vsa društva naj nam takoj sporoče, ko sklenejo kako svojo zabavo, da jo uvrstimo v ta program, da ne bo zmešnjav.

Poročila se je v cerkvi sv. Štefana hčerka našega dobrega rojaka in sotrudnika Mr. J. Culjana iz Utica, Ill., nevesta Mary Culjan z ženinom J. Horzenom. Priči-sta bila Mr. in Mrs. Zonta. — Mlademu paru želim obilo blagoslova.

Dve zabavi imamo, na katero bi radi, da bi naši rojaki šli v obilnem številu. Ena je zabava društva Sv. Alojzija KSKJ. ki ima v češki Narodni Dvorani svojo zabavo. Druga je pa Minstrel Show, katerega priredi So. Chicaška naselbina v korist cerkvi sv. Jurija.

Tako gotovo ne bo slovenskega rojaka, ki bo doma ta dan. Vsak bo šel ali na eno ali drugo zabavo. Veliko jih bo kupilo vstopnice na obe strani in bodo šli popoldne v So. Chicago k Minstrel Showju, na ples bodo prišli pa k Sv. Alojziju. Ti bodo gotovo naredili najbolje.

Kedo ne pozna našega Johna Gradišarja? V Chicagi ga pozna vsakdo. Vsaj je tolikrat s svojimi izbornimi nastopi pri raznih igrah spravil celo naselbino v smeh in vse tako izborno zabaval, da si niso mogli več misliti dobro vspele igre, ako bi John ne bil igral. "Gradišar in Gradišar", se je vedno reklo. Kaj čuda, da so ga vabili na toliko iger, da se je John komaj otepal vseh, ker na dveh ali na treh igrah naenkrat pač ni mogel sodelovati. Tudi za učitelja iger je bil John igralec, kakoršnega si je vsakdo želel. In ta John, naš John Gradišar nas je presenetil preteklo nedeljo, ko "so ga s prižnice vrgli", kajti prihodnjo soboto 26. novembra ob desetih s svetlo mašo bo stopil v zakonski jarem z dražestno nevesto Miss Antonijo Bohinc. — Že sedaj mu iskreno častitamo k novemu stanu!

SLOVENEK ŽUPAN.

Poroča se nam iz Forest City, Pa., da je slavni "katoliški" Dečman slavno propadel pri volitvah. Za župana pa je bil izvoljen rojak Sredenšek. Čakamo natančnejega poročila. Dopisnika prosimo, da naj nam sporoči.

Barberton, Ohio. — Zavoljo mojega dopisa "Amerikanizacija" kateri je bil priobčen v tuk. dnevniku "The Akron Press" pod: Letters to editor se je na divjaški način znesel nad mano oz. nad nami vsemi v inozemstvu rojenimi nek fantični Amerikanec isto tam. Seveda sem mu primerno odgovoril in nam v prid je poslalo več Amerikanec svoje proteste temu listu. V enem omenja neka Miss L. L. da je bilo isto pismo very insulting and unjust to the foreigners. To pišem zato da bodo rojaki vedeli kako se nas napada od strani nekaterih prenapetnežev po krivem. Med

nami rojaki je več sinov in hčera v tem mestu kateri so izdelali tuk. višje šole in kot taki so veliko bolj zmožni angleščine kot mi ki smo prišli iz starega kraja, pa vendar ne vidim da se bi kateri izmed njih potegnil za svoje roditelje kje na javnem mestu. To je sramotno. Sramota je tudi da je več otrok naših ljudi katere se rajše zapiše v tuja društva kot v domača, ali pa se jih ne zapiše nikamor. Ne rečem da ne bi smeli iti drugam, vendar s tem da gredo drugam se ne odtujijo samo narodu ampak tudi svoji materi katere je tvegala življenje za nje. Ko bi prišli med nas ne bi izgubili nič na ugledu, mi bi pa s njimi veliko pridobili na ugledu pri Amerikancih. Med nami Slovenci v Ameriki posebno pri nekaterih rdečih časopisih je tudi že v navado prišlo, da se v njih dan na dan napada obstoječi red v tej deželi in razširja razne bolševiške ideje kar nam zelo škodi na ugledu. Bolje in veliko koristnejšega bi storili taki časopisi da bi poučevali naše rojake o državljskih dolžnostih oz. jim pomagali da ga dobijo. Tako pa se primerja da ravno tisti ki najbolj upijejo nad Ameriko in njenimi postavami niso niti njeni državljski. In kot taki ne bi smeli niti kritizirati nje postave in red tukaj. Naturalizacija pa daje inozemcu iste pravice kot jo ima tu rojen Amerikanec. Nespametno bi bilo nam misliti da se bode naš narod tukaj ohranil za vedno, vendar pa dokler je kot tak poznan tukaj, naj bi bil poznan kot narod zavednih ljudi. Da pa bode mo to bi morali vsi tudi naši otroci se zavedati svoje narodnosti in spoštovati poleg angleškega jezika tudi jezik svoje matere če že ne dalje vsaj toliko časa, dokler je mati in oče živ.

A. Okoliš.

POMENLJIVI DNEVI V CLEVELANDSKIH NASELBINAH.

Pretečeni teden sta bila zlasti dva dneva važna v zgodovini obeh mestnih slovenskih naselbin v Clevelandu, one pri sv. Lovrencu v Newburghu in one pri sv. Vidu na St. Clairu. Obe naselbini sta imeli čast in srečo, da so prvič pozdravili v svoji sredi svojega novega nadpastirja in škofa Rt. Rev. Schrembsa, ki je prišel birmovat in obiskat naselbini.

Dne 14. v ponedeljek večer, je bila sv. birma pri sv. Lovrencu, kjer je župnikom Father J. J. Oman in kapelanom Rev. A. L. Bombač. Mil. g. škof se je pripeljal že za večerjo, kjer ga je sprejel večje število sosednih slovenskih in drugih duhovnikov. V cerkvi je najprej nagovoril navzoče farane in jih pozdravil s svetopisemskimi besedami: "Gospod naj Vam da svoj mir." "Mir želim, da bi bil še nadalje v vaši župniji, kakor je bil do sedaj." Pri tej priliki je pa povedal velezanimivo novico, katere smo se pa najbolj zveselili, namreč da bo ustanovil zvezo vseh Clevelandskih naselbin v posebno društvo. Vsaka naselbina za se bo imela svoje katoliško socialno društvo, vsa farna društva cele škofije bodo imela pa skupaj Zvezo. Vse to pa ni nič drugega, kakor mil. g. škof je stopil za Zvezo Katoliških Slovencev, katero bode oživel med Slovenci. To bo velikanski korak naprej za boljši napredek med katoliškimi Slovenci v Ameriki. Ako se enkrat Cleveland organizira in sicer pod tako spretnim in močnim vodstvom, kakor je škof Schrembs, potem je gotovo, da bo stvar vspela. Mi se Mil. g. škofu kar najiskreneje zahvaljujemo za to velevažno izjavo, ker vemo, da bo s to organizacijo nastopila nova doba za nas katoliške Slovence po celi Ameriki. Vse, kar smo do sedaj tako zelo pogrešali, je bila socialna organizacija katoli-

ških Slovencev za skupne cilje in za skupno obrambo naše sv. vere. "Vsi katoliški Slovenci v Ameriki morajo stati okrog svojih cerkva kakor eno srce, kakor en mož, kakor neprodorna falanga, katere ne bodo vsi sovražni napadi uničili," je rekel škof Schrembs.

Katoliškimi Slovincem v Clevelandski škofiji pa častitamo, da so dobili tolikega moža za svojega voditelja in nadpastirja.

V sredo, 16. novembra je bila pa birma pri sv. Vidu. Tudi tukaj je presenetil mil. g. škof farane z izjavo, da bo župnijo sv. Vida razdelil. "Da župnija sv. Vida ni tako napredovala, kakor bi bilo treba," je rekel mil. g. škof, "je uzrok to, ker je bila prevelika. Samo dva duhovnika nikakor ne moreta izvršiti vseh dolžnosti do tolike množice. Zato bo župnija razdeljena in ena ali dve novi župniji bosti ustanovljeni." Tudi tega so se zveselili vsi navdušeni katoliški Slovenci, ker vedo, da se bo na ta način tudi na St. Clairu začelo novo življenje za katoliški napredek. Seveda bo ta delitev združena z velikimi težavami, toda ker bo to delo sprejel mož, kakor je škof Schrembs, vemo, da bo vse vspelo. Pri sv. Lovrencu je bilo birmancev nekako 250, pri sv. Vidu jih je bilo pa okrog 500.

Vendar pričakujemo o vseh te slovenostih kaj več poročila od naših dopisnikov.

KRASNI DNEVI ŽUPNIJE SV. LOVRENCA V CLEVELANDU.

11. 12. in 13. novembra so bili krasni dnevi za slovensko župnijo sv. Lovrenca v Clevelandu. Te dni se je vršila slovesno 40urna pobožnost, katero je vodil Rev. Kazimir Zakrajšek OFM. iz Chicage. Imel je vsaki dan dva ali tri govore, katerih se je z udeleževala velika množica ljudi, tako da jih veliko ni moglo več najti prostora v cerkvi. K svetim zakramentom je pristopilo toliko ljudi, kolikor še nikdar, niti med sv. misijonom. Samo v nedeljo, zadnji dan pobožnosti, je pristopilo k svetim zakramentom okrog 1500 ljudi. Pri spovedovanju so pomagali vsi sosednji gospodje Rev. B. J. Ponikvar, Rev. Jos. Škur, Rev. J. Miklavčič poleg domačih gospodov Rev. J. Omana in Rev. A. L. Bombača. Prišel je tudi Rev. Jos. Verhunez iz Pittsburga.

V župniji sv. Lovrenca v Clevelandu vlada v cerkvi in v župniji tolik red in tolik napredek, kakor morda malokje drugje. Ljudstvo ljubi svoja duhovnika, kakor otroci svojega očeta. Saj se pa tudi trudita, za nje in toliko žrtvueta, da narod vidi njihovo veliko požrtvovalnost in gorečnost in veseljem sledi tako vzornemu vodstvu. Cerkevni pevski zbor je pri celi pobožnosti pokazal, kaj zna. Petje je bilo v resnici nekaj krasnega. Edino, kar župnija tako zelo potrebuje, je — nova cerkev! Toda, kjer vlada med župljani tolika gorečnost in tako živa vera, kakor tukaj, kjer ljudstvo tako ljubeče sledi svojim duhovnim voditeljem, tam se bo dalo vse doseči. Tako tudi v Newburghu. Newburžani, le tako naprej!

ŠIRITE LIST "EDINOST".

ZA BOŽIČ

je gotovo da se boste spomnili svojih domačih v stari domovini in jim poslali kak dar za praznike. Ako hočete da bo denar v pravem času na svojem mestu, pošljite to takoj in sicer skozi podjetje, ki Vam nudi najhitrejšo postrežbo, zanealjivost in pa tudi najcenejše cene evropskim valutam. To podjetje pa je:

Bančni Oddelek "Edinosti",
1849 W. 22 St., Chicago, Ill.

AMERIKANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje z 1. strani)

lepo bi bilo, ako bi se pomnožilo število zavednega in treznega mislečega delavstva, ki je organizirano za našim delavskim listom "Edinostjo." To bi pomenilo veliko za vsako naselbino.

Pa, ali je to kaj nemogočega?

Nikakor! To je nekaj tako lahkega, da nobena reč med nami ni lažja ko ta.

Veš, kaj bi bilo treba? Samo malo dobre volje pri vseh naših dosežanih naračnikih. Od vseh strani dobivamo več in več priznanilnih pism, kjer slovenski delavci izražajo veselje nad našim delom in nad našimi uspehi in nam kličejo, naj gremo krepko naprej.

Toda ta pisma niso dovolj. Kažejo nam samo, da smo na pravem potu. Kar mi potrebujemo je ne lepih besedij, temveč lepih dejanj! Lepo se sliši sporočilo, da ta ali oni soglašajo z nami, da je za nami z dušo in telom da naj gremo naprej! Toda, kako veliko lepši se pa čuje pismo, ako pravi pisavec: "Jaz sem za Vami. Vi greste pravo pot! Tukaj Vam pošiljam enega ali več novih naročnikov!" To je možka beseda. To je česar treba!

Zato, dragi sotrudniki in prijatelji in slovenski delavci, na delo! Božič se bliža! Za božič dajmo listu "Edinost" vsak vsaj po enega novega naročnika!

To bo krasno darilo.

SVETO PISMO V DNEVNIKU.

V Chicaškem dnevniku, nemu izmed največjih v Ameriki Daily News, je začel priobčevati znani večni predsedniški kandidat Bryan razlago svetega pisma.

RAZGLLED PO SVETU.

(Nadaljevanje z 1. strani)

VELIKI NEMIRI V INDIJI.

V Indiji nemiri rastejo od dne do dne. Nezadovoljnost proti angleški sužnosti raste. Vladne čete so v neprestanem boju s prebivalstvom. Tisoče jih je že pobitih. Ko bi Anglija ne imela v svoji kontroli vseh prekmorskih kabelnov in brezžičnih postaj, bi svet čul strašna poročila o teh bojih. Kar se je godilo na Irskem, ni nič v primeri, kaj počne grda Anglija tam.

Toda le naj! Kri kliče po maščevanju k nebu in tudi Anglija jo bo dobila.

ZA DRŽAVO.

Vsak Nemeč bo moral dati v prihodnje plačo enega celega meseca vsako leto za državne davke. Nov proračun za prihodnje leto namreč izkazuje, da bo morala država imeti nič manj in nič več kot 95.000.000.000 dohodkov, ako bo hotela shajati in pokriti vse tekoče stroške. To je toliko, kakor na vsakega državljanca 1.580 mark, ali nekako 150 dolarjev na leto.

In Nemci bodo radi plačali to velikansko breme, ker so zavedni in se ne strašijo žrtev za svoje ideale.

Smo katoliški taki? Smo katoliški Slovenci pripravljani sprejeti tudi žrtve za svoje ideale?

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje z 1. strani)

Pred parlament se prav ne upajo. Ni bilo sicer verjetno, a vendar se je vlada odjunačila in sklicala parlament. Skoro štiri mesece so imeli g. ministri čas, da se porazgovorijo in sklenejo: kako preiti od zaključka izredne do zasedanja redne skušnice. A niti tega niso storili.

Poslanci so že bili zbrani v zbornici, demokrati in radikali pa so se še vedno prerekli med seboj o načinu otvoritve. Brez volitev predsedstva so se zmenili demokratje in radikali med seboj, da otvori zakonodajno skupščino stari predsednik dr. Ribar z navadno izjavo brez posebnega tozadavnega vladnega ukaza. Po medsebojnem dogovoru obeh največjih vladnih strank je začel Ribar zvoniti in vabiti poslance k seji, ko je naenkrat padlo v glavo g. ministrom: Kaj bo, če se začne seja brez posebnega vladnega ukaza.

Poslanci so bili v zbornici dvo-

rani, zahtevali so otvoritev, a ministrov ni bilo... Popolnoma upravičeno so začeli vsled formelnega cincanja razljuteni opozicionalci postajati nevoljni in razbijati.

Hrupa in udarcev so se zbalii tudi g. ministri, ki so na to izdali ukaz o zaključenju izrednega in sklicanju rednega zasedanja parlamenta. Še le po prečitaniu tega vladnega ukaza po začasnem ministrskem predsedniku Tričkoviču se je začela seja pod predsedstvom najstarejšega zborničnega člana prote Mihaldžiča in ob asistenci prejšnjih tajnikov. Tako poroča o otvoritvi prve parlamentarne seje po več kot štirimesečnem dopustu "Jutro". Iz celega opisa te otvoritve je razvidno, da se vlada okleplje zadnje resilne bilke formalnega zavlačevanja z rednim parlamentarnim delom, ker se boji odgovornosti za dosedanje neparlamentarne uredbe naredb in zunanje politične blamaže pred ljudskimi zastopniki. Teh vrst posnetih po lilijskem "Jutru" nismo nikakor napisali v smislu proti državi, katero smo uspešno doslej lemi gradili in pometali izpred nje-nega praga smeti vse obsodbe vredne korupcije, ampak v konstatacijo, da sedanji vladi ni do resnega državnega dela pod parlamentarno kontrolo, ampak do ministrskih mest, od katerih se je pač koritarjem tako težko ločiti, ker so se nanje zelo — da čisto navadili.

NOVA ZVEZA.

V principu so pristale na ustanovitev krščanske internacionale stranke iz 26 držav. Temeljna misel je, da se poleg službene Zveze narodov, ki naj bi garantirala za mirni razvoj narodov, ustvari s pomočjo internacionale zveza, krščanskih delov posameznih narodov, v kateri bi se stranke vezale, da bodo delovale za dobre internacionale odnošaje na temeljih krščanske pravičnosti in solidarnosti narodov. Po načrtih don Sturza in italijanskega poslanika Torrini-ja bi ta "E. I." (Entente Interparlamentaire) bila: 1. zveza ni nikaka iluzija krščanskih političnih strank 2. bi imela ta "antanta" nalogo, da omogočuje medsebojno spoznavanje in zblizanje krščanskih parlamentarnih skupin v raznih državah, kakor zahtevajo to mednarodni politični odnošaji. 3. Ta antanta ne bi v nobenem oziru omejevala popolne svobode nacionalnega delovanja posameznih parlamentarnih skupin. E. I. bo v kratkem času ustanovila poseben urad, ki bo obveščal evropsko javnost o delu posameznih včlanjenih parlamentarnih skupin. Ta urad bo omogočeval posameznim parlamentarcem potovanja po inozemstvu in bo dajal informacije iz prvega vira. Važno je tudi to, da bo ta antanta težnje delavstva, kmetijstva in dijaštva v prvi vrsti skušala postaviti pred vse svetovne parlamente. Razen tega bo E. I. prirejela kolektivne manifestacije, izdajala bo razne publikacije ter organizirala vsakoletne interparlamentarne konference. To je kratak načrt o sestavi in delu nove internacionale. Važnosti ji nihče ne more odrekati. Vsekakor še niso premagane vse težkoc, upati pa je, da se bo to zgodilo v kratkem.

IZ DUHOVSKIH KROGOV.

Naši slovenski frančiškani so dobili iz starega kraja vest, da je njih provincijalni predstojnik, Very Rev. Avguštin Čampa iz Ljubljane, zbolel in bil operiran na želodcu. Ope-

racija se je pa jako uspešno izvršila in p. provincijal je na poti popolnega okrevanja.

Iz Rima se je vrnil Rev. Jos. Polak, kamor ga je poslal njegov škof iz Helena, Mont. Kakor čujemo, je ugodno rešil vse zadeve v Rimu in škof ga je imenoval svojim konzistorijalnim svetnikom. Kakor smo že poročali, je Rev. Jos. Polak obhajal doma v starem kraju svojo srebrno mašo. Father Pollak je doma iz Tržiča in je član dobroznane milijonarske družine Pollakove, lastnice velikih usnjarskih trgovin. Rev. Jos. Pollaku kličemo dobro došli nazaj v naši sredi!

ROJAKOM IZ ŠMIHEL-STOPIŠKE OBČINE!

Od gori imenovanega županstva smo prejeli sledečo prošnjo::

P. N. Uredništvo "Edinosti", Chicago, Ill.

Dne 17. oktobra 1921 je požar upeljal v Vasi Veliki Podljuben tukajšne občine šestim gospodarjem in dvem užitarjem gospodarska poslopja s hišami vred, vso krmo, vse žito in štiri prešiče. Škoda, ki se je cenila 23. oktobra 1921. znaša skupno nad 1 milijon 221 tisoč in 600 kron.

Podpisano županstvo prosi P. N. Uredništvo, da bi se blagovolilo tudi med ameriškimi rojaki te občine organizirati nabiranje milodarov za uboge pogorelce Vasi Velikega Podljubna. Stem bi se olajšalo njih resno prizadeto stanje.

Nabrane milodare naj se blagovolijo poslati na naslov podpisanega županstva. Za vsak mali dar, ki ga bo kdo daroval za omenjene pogorelce se doli podpisano županstvo že v naprej prisrčno zahvaljuje v imenu cele Šmihel-Stopiške Občine. Županstvo Šmihel-Stopiče, dne 28. oktobra 1921.

Alojzij Vovk, župan.

Op. uređ.: — Mi gori objavljeno prošnjo za nesrečne pogorelce označene Občine, slovenskim rojakom po Ameriki prav iz srca priporočamo, da si jih usmilijo s kakim malim darom in jim pomagajo iz strašne bede v katero jih je potisnila nemila nesreča.

Darove se lahko pošlje ali naravnost na označeno županstvo ali pa na naše vredništvo, ki bo skrbelo, da bojo darovi dospeli v prave roke. —

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom Slovincem v Duluthu, Chisholmu, Evelethu, Ely Gilbertu in po vseh slovenskih naselbinah v Državi Minnesoti, naznanjamo da jih bo te dni obiskal naš zastopnik Mr. Leo Mladich, kateri je poblaščen pobirati naročnino za naše liste Ave Maria, Edinost in Glasnik Presv. Srca Jezusovega in sploh vse, kakor oglase in drugo, kar je z zvezi z našimi listi.

Našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom ga najtopleje priporočamo, ter jih obetem prosimo da mu grejo na roko v vseh ozirih.

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisniku A. iz Joliet. — Može, ki vedo vse te stvari, pa molče, so sokrilvci vsega tega pred Bogom in pred članstvom. — Če Vi na vse to prisežete, da je res, potem se ni treba bati podpisati se. Mož se nikdar ne sme bati postaviti se za pravico,

če tudi morda za to trpi. To je častno! Največja sramota je pa iz neumne strahopetnosti molčati na razne kajte! Der Krug geht zum Brun-

ka lumparija sama sebe kaznovala in tudi tukaj se bo. Le malo poča-

Hiše in farme.

Prodajava hiše v različnih krajih mesta in farme v Illinois, Ind., Michigan, in Wisconsin. Zavarujeva hiše, pohištva in avtomobile. Izdelujeva notarska dela za tukaj in za stari kraj. Pošiljava denar v staro domovino. Pregledujeva abstrakte in druga te vrste dela. — Prodajava bonde in mortgage.

MLADICH & VERDERBAR,
1334 West 18th Street, Chicago, Ill.

W. Szymanski.

Vodim uspešno že tri-in-trideset let svojo dobro založeno trgovino z raznim pohištvom. — Vsak, ki poizkusi pri meni, je moj stalen odjemalec. Tako boste tudi Vi, ako le enkrat poizkusite in se prepričate o kakovosti mojega blaga. V zalogi imam najfinejše postelje, naslanjače, kuhinjsko pohištvo in sploh vse pohištveno opremo.

Predno si kupite pohištvo drugje pridite in oglejte si mojo trgovino, ki je Vam vedno na razpolago.

Se priporočam vsem Jugoslovanom!

1907 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
PHONE: CANAL 597.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomađa za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstranim; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravim. Bruslaintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma narurni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem Vam jih zastonj.

JAKOB WAHČIČ
6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

PREPRIČAJTE SE

da je resnica o čemer govorim!

ROJAKOM V CHICAGI IN OKOLICI NAZNAJAM,

da imam v zalogi najboljše črevlje, za može, žene, fante, dekleta in otroke. Pomnite, da poleg tega dobite pri meni za nizko ceno dobro in trepžno blago, Vam tudi jamčim vsak par, ki ga kupite pri meni, da ako Vam ne ugaja ali ni prav, prinesite nazaj in dal Vam bom take, da boste zadovoljni ali pa povrnem Vaš denar!

Zadovoljiti moje odjemalce je prva stvar in moje največje veselje. In prepričan sem da pri meni najdete boljšo postrežbo, kakor pa pri tujih židovskih tvrdkah. Zato poskusite in prepričajte se!

ROJAKOM IZVEN CHICAGE PO RAZNIH NASELBINAH NAZNANJAM, da pošiljam naročila tudi izven Chicage po pošti. Kdor se hoče naročiti dobre praznične črevlje ali črevlje za na delo, površne črevlje "Rubbers", razne "sliperje" bodisi za može, žene, fante, dekleta ali otroke vse to dobite lahko pri meni. Pošljite mi samo mero Vaših starih črevljev in sicer takole: Postavite Vaš stari črevelj na papr in potegnite s svinčnikom okrog in okrog podplatov in pete, ter ta obris pošljite meni. Če je bil Vam

Vaš stari čevelj premajhen ali prevelik, pripomnite to v pismu.

Pišete lahko v angleškem ali slovenskem jeziku:

ROJAKE SLOVENCE vabim, da kadar se nahajajo v bližini, da pridejo in si ogledajo mojo trgovino. Rojaki nepozabimo na geslo:

"SVOJI K SVGJIMI!"

JOSIP PERKO
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI,
2101 W. 22nd St. Chicago, Ill.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

627 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

"Ne samo naši dobri plesi in plesalci", se odreže Plancina na mah, ker je ravno videla, kako je prikimala starejša dama mlajši s pohvalnim nasmehom, — "ne samo ti, ampak sploh vse; ker vse, kar ima ostali svet dobrega, mora dati, da zabava, da kratkočasi Rim.

"In kaj je naloga Rima?" vpraša mlada dama, ki od jeze temno zarudi in ošvigne Plancino s drznim pogledom. "No najbrže to, da se zabava na stroške drugih," odgovori Plancina zaničljivo in skomizne z rameni. "Pojdi proč, Herodiana," pravi starejša dama in vsi trije so odšetafi počasi po vrtu dalje.

"Kako so naju gledali?" pravi Agata in se oddahne. "Trdoglava zalega je to!" reče Plancina. "Poznam jih dobro in jih bom skoraj gotovo še videla. Tiberij je ponudil mojemu možu namestništvo Judeje — ali kakor rad bi bil šel v Sirijo tudi z manjšim naslovom, kakor je namestnik, vendar ne misli na to. Neki naš znanec Poncij Pilat se poteguje za namestništvo. Zanj je to dovolj dobro."

"Ti ljudje se še vedno ozirajo sem!" opomni Agata tiho. "Ti barbari! Jaz jih bom izplačala!" S temi besedami se postavi Plancina pred vhod v senčnico in pogleda uničevalno vse tri osebe. Dosegla je svoj namen: vsi trije so se obrnili in šli dalje.

"To je brca Rimljana," pravi Plancina sama z seboj zadovoljna, "s katero potepta sužnja in barbara. En pogled — in ti mehkužneži beže! In vendar! To oboževanje vsega, kar je grško, — ta atiška strast —!" "Kaj pravite od Atike, moja dama?" vpraša Agata začudeno.

"Ni vredno besede, srce moje. — Pa saj nisi Grkinja — potomstvo in ime tvojega očeta ne dopuščata o tem nobene dvojbe. Celo tvoja mati je že zdavnaj rimska meščanka. Le pazi se zaradi tega, da ne boš cenila Grške bolj, kakor Rima. Kakor hitro to storite, ste izgubljeni."

"Izgubljeni?!" Agata debelo pogleda govornico. "To je samo svet, dete moje. — Prišli ste semkaj, da bi začeli pravdo pri dvoru. Nevarna stvar! Ta cela kužna grška stranka je posvečena poginu. Reci svoji materi, da je bolje, da se na nobenega ne obrne. Ona ne bo s tem nič dosegla, obrne naj se na kateregakoli hoče. Naj si bodi tudi na kneza, ki stoji na čelu te nesrečne klike. Ne glej me vendar tako prestrašeno, ti ljuba nedolžnost! — To je cesar Germanik. On edini je kriv, da ni šel moj mož že zdavnaj ko prefekt v Sirijo, da si ni že zdavnaj pridobil desetkrat vsote, za katero so ga goljufali pri igri. Imenujejo me jezično, nadute žensko. Kadar pa hočejo zvedeti kaj iz dvora in njegove okolice se vsak obrne name. — Kdo more mirno gledati ta nered? Povsod ti usiljivci, ti tuji pustolovci: nobena vrata, jim niso dovolj trdno zaprta, da se jim ne bi odprla, umešavajo se v vse zadeve; — ene vajeti svetovnega vladarstva za drugimi dobivajo v surove roke, — vladarstva, ki pripada samo Rimu! — Grki, Judje, Kaldejci se drenjajo eden za drugim v našo senco. Prvi z svojim govorništvom in dlakocepstvom, s svojo umetniško popolnostjo in spretnostjo, s svojo zvitostjo in uglajenostjo; drugi s svojo praznoversko — rekla bi — nadahnjeno trdovratnostjo, svojo nesramnostjo, neverjetno usiljivostjo in prekanjenostjo, s svojim oduševanjem in prilizjenostjo; tretji še povrh s svojim vedeževanjem in čarodejstvom. No, pri zadnjih ni vsaj vse prazna domišljija. — Saj sem sama videla demona ali hudiča babilonskega Grka Trasila."

"Kaj?" zakliče Agata prestrašena, "demona ste videli? — Kdo pa je ta Trasil?"

"Čarovnik, ki je posvečen v babilonske skrivnosti. On kliče demone. Če pokliče demone ali duhove zraka, pa pridejo na njegovo besedo, — ravnotako, kakor če ti pokličeš svojega ptica — ljubljena."

"Neznani Bog me varuj! — Kako pa izgledajo?"

"Demoni, misliš? — Tega ne smem povedati natančno, tudi mi manjka izrazov, da bi jih opisala."

Agata pa jo le polna pričakovanja gleda. Nekako nerada in neodločno začne Plancina vendar le pripovedovati. Oči so ji postale neizrazite, skoraj prestrašene in uprte v daljavo, kakor da bi tam gledale nekaj nedoločnega in neprijetnega. "Nekateri so imeli človeško postavbo. V njih žilah je gorel na mesto krvi rudeč ogenj in v njih kosteh namesto mozga bel ogenj. Mogla bi reči mrtva bitja, bitja brez pomena, če ne bi sijal iz njihovih oči nepopisen strah in nepojmljiva vednost. Bili so, takorekoč, sam strah, sama vednost. Če so te pa pogledali je šel trojen žarek iz njih oči: strah, sovraštvo in vednost. Vsi ti obrazi so se ti porogljivo smejali, bilo je bolj rezanje — zasmehovanje brez vsakega veselja. Po shujšanih licih se mi je zdelo, da nekaj kaplja, podobno sledu, ki je ostal, ko se je občutek že zdavnaj izgubil. Moral je biti občutek neizmernega začudenja, ki je presunilo cel obraz in obenem okamenelo. Ni bilo podobno mrtvem, ampak brezmejnemu, največjemu začudenju, ki so ga te stvari občutile in dogodek, ki jim ga je izval, je gotovo moral biti najosodepolnejši, kar so jih ta bitja doživela, — da, katerega sploh stvar doživeti more."

S trepetajočima ustricama je zrla Agata v razgreti obraz pripovedovalke. Ta je nehala kakor onemogla.

Obe sta še molčali, ko je vstopil na vrt mlad mož v obleki sužnja in se previdno bližal senčnici. Poteze njegovega obraza so bile lepe in duhovite, vse njegovo obnašanje je imelo nekaj prikupljivega. Le včasih je bilo njegovo vedenje okorno in nerodno, njegov nastop negotov in boječ.

Pred vhomom v senčnico je obstal, se priklonil globoko in javil s tihim glasom, da je prinesel zapovedi. Njegovo ime je Klavdij.

Plancila je takoj vstala, opomnila je še enkrat Agato, da naj se ravna po njenem svetu in je odšla v hišo. Suženj je šel za njo.

Agati se je zdelo, da se je prebudila iz težkih sanj. Hitro pograbi svoje svetlice in odhiti lahkih nog po stopnjicah.

Nekoliko minut pozneje je vedela gospa Lea, kar se je zgodilo spodaj. "Malo vrjetno je, moj otrok, da bi jo kdaj nadlegovali v njeni hiši na Viminalu." V tem stopi Pavel v sobo in mati mu pove, kar je ravnokar slišala od Agate.

"Kaj?" vsklikne Pavel razjarjeno, "to naj bi bilo Germaniku v sramoto, kar mu je v čast! Ali ni bil sam Julij Cezar Grk imenovan in zdi se mi, da še bolj po pravici, kakor Germanik. Moja vzgoja je še le komaj končana, pa vendar vem, da bodo Rimljani tudi odslej, kakor poprej hodili k Grkom v šolo. Kje so tu barbari in njih pogubni uplivi? Bili smo že zdavnaj učitelji sveta, ko je bil Rim še pogreznjen v temo barbarstva in bi bil brez Grkov še danes. — Se lepo zahvaljujemo za svet, ki bi nas oropal prijateljev in zaslonbe. Čreda brez pastirja pade volku

sama v žrelo. Ali tega se bomo že izognili. Ravno s tem svarjenjem so nam pokazali pravo pot, če bi jo tudi sami ne bi bili vedeli." Nežno in ob enem pomirujoče položi Lea roko na mladeničevo rame. Agata ga pa gleda s tihim občudovanjem.

Naše naročnike in čitatelje opozorjamo na oglase slovenski trgovcev v našem listu. Rojaki, podpirajte trgovce, ki podpirajo Vaš list!

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

ZA PRAZNIKE.

Stara navada ameriških rojakov je, da se spomnijo svojih sorodnikov in prijateljev v domovini s primeranim darom za božične praznike.

Ker je sedaj cena denarja nizka, že samo par dolarjev pomeni jako veliko v starem kraju.

Denarne pošiljkatve skozi našo banko so navadno nakazane v 14 dneh. Denar dobi prejemnik na svoji domači pošti brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,

Slovenska banka,
70—9th Ave., New York, City
Dostavek:—Onim, ki žele potovati domov za praznike, priporočamo svojo potniško pisarno.

NAJLEPŠI DAR ZA BOŽIČ

je draft ček za 1000 dinarjev, ki velja danes samo \$15.60

Jutri bo morda ceneji, ali pa dražji, kakor cena nanese.

Vložni oddelek moje, pod nadzorstvom državnega bančnega departamenta stoeče banke je najbolj varno mesto za pohranilo vašega denarja. Plačan 4 odstot. obresti.

Prodajam šifkarte. Cena do Trsta \$85 in \$5 vojnega davka. Jaz sem javni notar.

EMUL KISS, bankir.

133—2d Ave., New York, N. Y.

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovencem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.

Phone: Canal 4340.

AMERIŠKI SLOVENCIM PODPILAJTE SVOJE PODJETJE KATERO EDINO SE BORI ZA VAŠE INTERESE!

FRANK TOMAŽICH

SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo Slovincem in Hrvatom. V zalogi imam vedno najboljše salatno olje, doma narejeno kisló zelje in pravo kranjsko ajdovo moko.

1858 W. 22nd Street,

Phone: Canal 2910.

Chicago, Ill.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znancu za napeljavo električne razsvetljave damo \$5.00 nagrade.

Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.

2049 West 22nd Street,

Phone: Canal 5190.

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Sloven...

Banko. Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7, let v tej okolici.

Moje delo je zanesljivo.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrajše ženitovniške slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlenše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah

Vsem se priporočam.

Němėček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE CANAL 2534.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.